

Õiguskantsler

Toomas Asser
Tartu Ülikool
info@ut.ee

Teie nr

Meie 02.02.2024 nr 7-6/240164/2400654

Erialastipendiumi taotlemine

Lugupeetud rektor

Õiguskantsleri poole pöördus Tartu Ülikooli magistriõppe üliõpilane kaebusega, et ülikool rikkus tema õigusi, kuna ei võimaldanud tal sügissemestril taotleda erialastipendiumi selleks ettenähtud ajal. Avaldus puudutab 2023/2024. õppeaastal õpinguid alustanud üliõpilasi, kellel oli õigus esitada 2023. aasta septembris stipendiumi taotlus, kuid kes ei saanud seda teha õppeinfosüsteemi arendustööde tõttu. Taotlusi sai hakata esitama alles oktoobri alguses.

Avaldaja alustas 2023/2024. õppeaastal õpinguid põhikooli mitme aine õpetaja õppekava magistriõppes ning tal oli õigus taotleda õpetajakoolituse ja tugispetsialisti koolituse stipendiumi ([haridus- ja teadusministri 06.07.2023 määrus nr 24 „Õpetajakoolituse ja tugispetsialistide koolituse üliõpilaste stipendiumi suurus, maksmise tingimused ja kord“](#)). [Tartu Ülikooli veebilehel](#) on öeldud, et stipendiumi võib saada kuni 80 protsenti selle õppekava magistriõppe üliõpilastest ning et taotlusi saab esitada õppeinfosüsteemi kaudu.

Üliõpilasel on õigus esitada erialastipendiumi taotlus kaks korda õppeaastas: septembris ja veebruaris ([määruse nr 24 § 2 lg 2](#)). Tartu Ülikooli õppeosakonnast selgitati õiguskantsleri nõunikule, et möödunud sügissemestril avanes taotluse esitamise võimalus alles 2. oktoobril ja kestis 8. oktoobrini. Põhjus oli selles, et ülikooli tehniline lahendus taotluse esitamiseks sai valmis alles 2. oktoobril. Nii jäi üliõpilastele taotluste esitamiseks vähem kui nädal aega.

Ülikool ei pakkunud üliõpilastele stipendiumitaotluse esitamiseks muid võimalusi. Samas luges ülikool esitatuks 72 üliõpilase avaldused, millega taotleti 2023/2024. õppeaastal õpinguid alustanud üliõpilastele mõeldud [õpetajakoolituse erialastipendiumi](#). 60 üliõpilasele anti võimalus esitada taotlus e-posti teel pärast seda, kui üliõpilased olid ülikoolile süsteemi rikkest teada andnud ja ülikool oli kindlaks teinud, et neil üliõpilastel ei olnud võimalik 2.–8. oktoobrini esitada taotlust õppeinfosüsteemi tehnilise vea tõttu.

Hea halduse tavaga on vastuolus see, et taotluste esitamise keskkond ei võimalda taotlust esitada (vt ka [õiguskantsleri 25.08.2023 ettepanekut](#)). Kuni 2. oktoobrini oli ülikooli veebilehel avaldatud ekslik teave, et stipendiumitaotluse saab esitada õppeinfosüsteemi kaudu. Tegelikult ei olnud ülikoolist sõltuvatel asjaoludel võimalik kuni 2. oktoobrini taotlust õppeinfosüsteemis esitada ning Tartu Ülikool teadis seda.

Kuigi ülikool rikkus teadlikult üliõpilaste õigusi, ei ole sellest siiski võimalik järeldada, et lühema taotluse esitamise tähtaja tõttu ei olnud üliõpilastel üldse võimalik stipendiumi taotleda. Taotluse esitamise võimalusest õppeinfosüsteemi kaudu teavitas ülikool 973 stipendiumile kvalifitseerunud

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

üliõpilast 2. oktoobril. 7. oktoobril saadeti meeldetuletus 406 üliõpilasele. 2.-8. oktoobrini esitas stipendiumitaotluse kokku 630 üliõpilast. Pole teada, miks osa üliõpilastest jättis taotluse esitamata.

Pärast tähtaega soovis stipendiumitaotluse esitada teadaolevalt veel kaks üliõpilast, kuid nende taotlusi ülikool vastu ei võtnud, sest tähtaeg oli ületatud. Kumbki üliõpilane ülikooli otsust ei vaidlustanud.

Kuna õppeinfosüsteemi tehniline lahendus ei olnud septembriks veel valmis, oleks ülikool pidanud pakkuma kohe kõigile üliõpilastele ühesugust stipendiumi taotlemise võimalust, näiteks e-posti teel või õpetajakoolituse erialastipendiumi taotlemise kaudu. Üliõpilasel on õigus esitada stipendiumitaotlus vabas vormis, kui seadusega või selle alusel ei ole ette nähtud kohustuslikku vormi (vt ka [haldusmenetluse § 14 lg 1](#)). Ei määrus nr 24 ega haridus- ja teadusministri [määrus nr 37 „Üliõpilaste riiklike stipendiumite liigid, suurused ning nende määramise üldtingimused ja kord“](#) näe stipendiumi taotlemisel ette kohustuslikku vormi.

Leian, et kuna ülikool jättis üliõpilased kuni 2. oktoobrini stipendiumitaotluse esitamise võimalusest ilma ja andis üliõpilastele veebilehel taotluste esitamise kohta eksitavat teavet, rikkus Tartu Ülikool hea halduse põhimõtet ja üliõpilaste õigusi.

Palun ülikoolil edaspidi sellise olukorra kordumisel järgida üliõpilaste õigusi. Võimalik halduskoormuse suurenemine ei õigusta üliõpilaste õiguste rikkumist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Haridus- ja Teadusministeerium